

Seznam povinných a výběrových míst

VÝLET č. 1 <i>Z Telgártu na Kráľovu hoľu - "střechu Slovenska"</i>	povinná místa	Telgárt, Kráľova hoľa, prameň Hrona
	výběrová místa	Martalúzka, Hnilecká jelšina, Telgártská smyčka, sedlo Besník, Dobšinská Ladová Jaskyňa (osada)
VÝLET č. 2 <i>Severními roklínami Slovenského ráje na Glackou planinu</i>	povinná místa	Prielom Hornádu, Kláštorisko, Tomášovský výhľad
	výběrová místa	Smižany, Čingov, Kysel', Sokolia dolina, Klauzy
VÝLET č. 3 <i>Cestou hrdinů SNP za výhledy z Dobšinského kopce</i>	povinná místa	Dobšinská Ladová jaskyňa, Stratenský kaňon, Mlynky
	výběrová místa	Borovniak (Ondrejisko), Pod Hanesovou, sedlo Dobšinský kopec, Kruhová, přehrada Palcmanová Maša
VÝLET č. 4 <i>Romantickým okolím přehradní nádrže Palcmanová Maša</i>	povinná místa	Dedinky, Zejmarská roklina, Stratená
	výběrová místa	Malé Zajfy, Občasný prameň, Havrania skala, Tiesňavy, Dobšinská Maša
VÝLET č. 5 <i>Po stopách hornictví na 3. nejvyšší vrchol Slovenského ráje</i>	povinná místa	Spišská Nová Ves, Veľká Knola, Geravy
	výběrová místa	Stratenská Píla, Novoveská Huta, Medvedia hlava a Matka Božia, sedlo Grajnár, Hnilec
VÝLET č. 6 <i>Nejdivočejší a nejnavštěvovanější roklínou Slov. ráje</i>	povinná místa	Suchá Belá, Veľký Sokol, Glacká planina
	výběrová místa	Vernár, Kopanec, Hranovnica, Spišský Štiavnik, Podlesok

Z Á Z N A M N Í K

TURISTICKÉ AKCE

„Léto ve Slovenském ráji“

2017

Moravský odbor Klubu českých turistů

FÉNIX Brno - Medlánky

Vážení a milí přátelé turistiky,

do rukou se Vám dostává záznamník „**Slovenský ráj**“, který byl vytvořen především jako záznamník k turist. akci KČT Fénix s názvem „Léto s Fénixem“ a podnázvem „Léto ve Slovenském ráji 2017“. Záznamník je rozdělen do šesti oblastí podle šesti výletů, které se konaly během výše zmíněné akce. Prakticky všechna místa tohoto záznamníku se nachází v národním parku Slovenský ráj, několik málo míst pak naleznete ve východní části Nízkých Tater v oblasti vrcholu Kráľova hoľa. Z každého výletu je vybráno vždy 8 nejzajímavějších míst. Mapky jednotlivých výletů i s popisem tras je možné nalézt na internetové adrese www.kctfenix.ic.cz.

Slovenský ráj je skutečným klenotem přírody lákající turisty svými hlubokými kaňony, vysokými vodopády a zachovanými planinami s divokou přírodou. Jeho území o rozloze 19 763 ha nalezneme na vých. Slovensku v oblasti Spiše mezi řekami Hnilec a Hornád. Díky svému vývoji a rozmanitosti fauny a flóry nemá obdoby nejen v Karpatech, ale i ve světě, proto zde byla již v r. 1964 vyhlášena chráněná krajinná oblast a od r. 1988 pak Slovenský ráj získává status národního parku. Většinu území tvoří vápence a dolomity, nachází se zde více než 350 jeskyní a propastí. Rokliny zdobí vodopády, kaskády, peřeje a skalní útvary. Je to jeden z nejhustěji značených národních parků Slovenska – dnes 326 km turistických chodníků na území cca 300 km². Turistické trasy jsou zpřístupněné po celý rok a vycházejí jak ze středisek na severní straně (Spišská Nová Ves, Čingov či Podlesok), tak na jižní straně (Dedinky, Stratená, Mlynky či Dobšinská Ľadová Jaskyňa). Současný stav turistických naučných stezek, vybavených množstvím kovových a dřevěných žebříků, umožňuje objevovat přírodní krásy každému turistovi. Kromě samotné přírody stojí za návštěvu jedinečná Dobšinská Ľadová jaskyňa zapsaná na seznam památek UNESCO nebo historické památky Spišské Nové Vsi, hl. centra oblastí. Slovenský ráj je prostě úžasně malebných kout Slovenska plný lesů, hor a skal, který určitě stojí za Vaši návštěvu.

Kromě výletu do okolí Spišské Nové Vsi se všechna místa tohoto záznamníku nachází na území nár. parků Slovenský ráj a Nízké Tatry a v jejich ochranných pásmech. Držte se proto, prosím, při plnění záznamníku turisticky značených cest a dodržujte pravidla pobytu v těchto chráněných oblastech. Přísně je zde mimo jiné zakázáno rozdělovat oheň a sběr jakýchkoliv rostlin, živočichů či nerostů.

Přejeme Vám při plnění záznamníku jen samé pěkné a neopakovatelné zážitky.

MO KČT Fénix Brno-Medlánky

Podmínky plnění:

- 1) navštívit 3 povinná místa z každého výletu (celkem tedy 18 povinných míst)
- 2) navštívit 2 výběrová místa z každého výletu (celkem tedy 12 ze 30 výběrových míst)
- 3) navštívená místa si potvrďte předepsaným způsobem, pokud to nebude z jakéhokoliv důvodu možné, lze dané místo doložit i fotografií
- 4) po splnění zašlete záznamník na adresu KČT Fénix Brno – Medlánky (do obálky vložte **pošt. známku** na zpětnou zásilku v odpovídající výši, záznamník Vám bude po zaevidování vrácen spolu s odznakem zpět)
- 5) **cena záznamníku s odznakem je 70 Kč**
- 6) doba plnění je omezena na 10 let, doporučujeme splnit do 5 let od zakoupení

Evidenční list záznamníku:

Jméno a příjmení	
Datum narození	
Adresa bydliště, včetně PSČ	
Telefon	
E-mailová adresa	

Evidenční číslo záznamníku	
Rok vydání záznamníku	
Datum vydání odznaku	

Záznamník vydal Moravský odbor KČT Fénix Brno – Medlánky ku příležitosti konání cykloturistické akce „Léto s Fénixem“ s podnázvem „Léto ve Slovenském ráji“ v r. 2017. Jako hlavní zdroj informací bylo využito map KČT a internetových stránek daných zajímavostí. Neprošlo jazykovou úpravou.

Kontakty:

poštovní adresa: KČT Fénix Brno – Medlánky
Ostružinová 5
BRNO 21 - Medlánky
621 00

e-mailová adresa: kct.fenix@centrum.cz

internetové stránky: www.kctfenix.ic.cz

Výlet č. 1 Z Telgártu na Kráľovu hoľu - "střeču Slovenska"

1. Telgárt

Obec (1534 obyvatel) nacházející se v nejvýchodnější části okresu Brezno, v horehronské kotlině na úpatí Kráľovej hole. První pís. zmínka o obci se našla v Jágerské kapitule a pochází z roku 1326, kdy oblast patřila muráň. panství, vedla tudy hist. stezka spojující Gemer a Spiš. Ve 14. a 15. st. prošla obcí hornická a zemědělská kolonizace. Obyvatelé Telgártu se v té době živili chovem ovcí, dobytka, dřevovýrobou a povoznictvím. Rozvojem železář. průmyslu v 18. a 19. st. se změnil i zdejší život. Další rozvoj obce nastal při výstavbě žel. trati Brezno - Margecany. V l. 1921 až 1934 žilo v obci až 5000 obyvatel (z toho na 3200 dělníků a techniků z celého ČSR). Během SNP se o oblast vedly těžké boje, 5. září 1944 Telgárt vypálila německá vojska, zničeno bylo na 260 domů. Obec postupně obnovena v 50. letech min. století, v l. 1948 až 1990 nesla obec název Švermovo na počest politika a účastníka SNP Jana Švermy (1901-1944). Dnes významné tur. středisko, především zimních sportů.

Potvrzení: razítko z obce

2. Kráľova hoľa

Dominantní a nejev. vrchol (1946 m) vých. části Nízkých Tater, tzv. Kráľovoholských Tater. Hora je opředená mnoha legendami a objevuje se v mnoha básních a prózách oslavujících Slovensko, po tatranském Kriváni je druhou slov. národní horou. Dle st. pověstí dostala pojmenování podle uher. krále M. Korvína, který do těchto míst rád jezdil na hony a obdivoval holý vrchol nad hranicí lesa. Již tak výrazná Kráľova hoľa je ještě zvláště char. televiz. vysílačem z r. 1960 (výška 137,5 m), díky kterému ji poznáte při pohledech z velké dálky. Nabízí jedinečný rozhled přes Podtatranskou kotlinu na Vys. Tatry na severu i přes údolí Hronu na Muráň. planinu a Stolické vrchy na jihu. Vých. směrem svahy Kráľovy hole prudce klesají a postupně přechází ve Slov. ráj. Pod horou pramení řeky Černý Váh, Hnilec, Hornád a Hron, proto bývá hoře přezdíváno "Střeča Slovenska". Přístupová zpevněná cesta na vrchol vede z vesnice Šumiac na jižní straně hory. Na vrcholu se mimo vysílače nachází meteorologická stanice a sídlo HS. Vrchol je východiskem pro hřeben. turistiku směrem na Čertovicu.

Potvrzení: opis turist. orientace

3. Martalúzka

Přír. rezervace na severových. úbočí Kráľovy hole (154,82 ha, vyhl. v r. 1999) je ojedinelou ukázkou přechodu lesa do holnatého pásma ve výškovém rozpětí 250 metrů. Rezervace chrání krajinářsky hodnotné území se sněžným kotlem, skal. amfiteátre a prameništěm řeky Hnilec. V přirozených lesních společenstvech a subalpínských loukách se nachází řada vzácných rostlin a živočichů. Řeka Hnilec se zařezává do záp. stěny kotle a kaskádami padá na jeho dno, kde vytváří pravidelný meandr.

Potvrzení: opis tur. orientace z rozc. Martalúzka

4. Hnilecká jelšina

Národní přírodní rezervace vyhlášená v roce 1988 (84,59 ha) v údolí řeky Hnilec. Rezervace se rozprostírá na území dvou národních parků – Nízké Tatry a Slovenský ráj (z toho v NAPANT 14,51 ha) mezi osadami Dobšinská Ľadová Jaskyňa a Pusté Pole. Údolní niva je jedinou zachovalou s karpatskými olšovými lesy na vápencovém podloží v horském stupni v nadm. výšce 900 - 1000 m, ochrana mokřadních a slatinných společenstev, reliktním druhem je jazyčník sibiřský (popelivka).

Potvrzení: opis turist. orientace z rozc. Pusté Pole

5. Prameň Hrona

Pramen se nachází vlevo od silnice z Telgártu na Rožnavu, resp. Poprad pod sedlem Besník v nadm. výšce 934 metrů. Hron (z lat. označení Granus – keltský bůh) je 2. nejdelší řeka na Slovensku, která se po 297 km vlévá do Dunaje u obce Kamenica nad Hronom poblíž Štúrova v nadm. výšce 102,9 m. Povodí má rozlohu 5454,56 km². Řeka protéká Banskobystrickým a Nitrianským krajem, hl. přítoky jsou Čierny Hron, Slatina, Sikenica a Paríž. Samotný pramen Hronu je upraven a opatřen stříškou. Ta je obehnaná ohradou, aby pramen neponičil pasoucí se dobytek. Hned vedle pramene je postaveno zastřešené posezení pro návštěvníky, je zde také umístěna tabule s informacemi o řece a jejím toku, v okolí se rozkládají velké ocúnové louky, které se do modra zbarvují zpravidla koncem dubna.

Potvrzení: opis turist. orientace

6. Telgártská smyčka

Jediná spirálová železniční smyčka (tzv. telgártská slučka) v bývalém ČSR. Po zastavení vlaku v zastávce Telgárt, penzión vlak vjíždí do netradičního tunelu, kterým železniční trať stoupá a zároveň se otáčí, jedná se o tzv. tunelovou smyčku, kde vlak na vzdálenosti 2,3 km překonává výškový rozdíl 31 metrů. Tunel byl dokončen v roce 1936 a pojmenován po senátorovi Kornelu Stodolovi, který se aktivně zastal stávkujících dělníků budujících trať. Svou délkou 1239,4 metrů se jedná o nejdelší tunel na trati. Po výjezdu z tohoto tunelu vlak vzápětí přejíždí po mohutném železobetonovém telgártském viaduktu (dl. 86 m, výška 22 m) a o několik stovek metrů dál po kamenném klenutém Chramošském viaduktu (9 oblouků, dl. 112,6 m, výška 18 m). Celá železniční trať Červená Skala - Margecany patří mezi krajinářsky nejpůsobivější úseky slovenských drah.

Potvrzení: opis turist. orientace ze zast. Telgárt, penzión

7. Sedlo Besník

Besník (994 metrů) je horské sedlo na pomezí tří geomorfologických celků: Nízkých Tater na severozápadě, Horehronského podolí na jihozápadě a Spišsko-gemerského krasu (kterého je součástí) na jihu a východě. Zároveň odděluje dva podcelky Spišsko-gemerského krasu - Slovenský ráj na severovýchodě a Muráňskou planinu na jihozápadě. Je to sníženina mezi vrchy Rakytovec (1068 m), Kozovec (1204 m) a Gregová (1168 m). Přímo pod sedlem pramení řeka Hron, sedlem prochází významná spojnice Horního Pohroní se Spiší - silnice I/66. Železniční trať Červená Skala-Margecany vede tunelem pod sedlem. Jedná se o nejvýše položený železniční tunel na Slovensku. Lom nivelety tratě ve středu Besnického tunelu je současně nejvýše položeným místem na tratích normálního rozchodu ŽSR (955,5 m). Okolí tvoří nedotčená příroda podhorských lesů, luk a pastvin, při červené značce směrem na Čuntavu se nachází dřevěný kříž a turist. přístřešek s pěkným výhledem na Tatry.

Potvrzení: opis tur. orientace v sedle

8. Dobšinská Ľadová Jaskyňa (osada)

Osada obce Stratená na horním toku řeky Hnilec, nad osadou v nadmořské výšce 969 m stejnojmenná jeskyně s ledovou výzdobou, zařazená na seznam přírodních památek UNESCO. Východiště turistických tras do východní části Nízkých Tater a jižní části Slovenského ráje. Pod obcí začíná kaňonovitá část Stratenské doliny. V centru osady před vlakovým nádražím začíná krátká naučná stezka "Mokrade Hnilca" s povalovými chodníky. Západně od osady výrazný skalní útvar Ostrá skala se stejnojmennou přírodní rezervací vyhlášenou v roce 1976 (6,66 ha).

Potvrzení: razítko z infocentra

Výlet č. 2 Severními roklinami Slov. ráje na Glackou planinu

1. Prielom Hornádu

Přibližně 16 km dlouhý úsek na horním toku Hornádu od ústí Velké Biele Vody po Smižany. Hornád tu vytvořil jedno z nejdelších kaňonovitých údolí na Slovensku, které je místy široké jen několik metrů, břehy jsou vysoké až 150 metrů. Po celé své délce nebyl Prielom Hornádu průchodný až do r. 1974, kdy se ukončila výstavba zabezpečené stezky Horskou službou. Náročný, ale nezapomenutelný přechod po turist. značeném chodníku umožňuje soustava kovových lávek, stupaček, žebříků a řetězů. V případě tuhé zimy a dostatečné tloušťce ledu je možné pěší přechod vyměnit za přechod na běžkách nebo bruslích. Taktéž v létě při dostatečné hloubce vody je možné splouvání na kajacích. Z Čingova po Letanovský mlýn prochází údolím část stejnojmenné okružní nauč. stezky, která má délku 8 km, převýšení 136 m a je na ní 7 zastavení. Nár. přír. rezervace Prielom Hornádu byla vyhlášena v r. 1964 a chrání pestrou faunu a flóru významného krajinného prvku kaňonovitého charakteru.

Potvrzení: razítko z pokladny pro vstup do NP

2. Tomášovský výhľad

Nejdostupnější a nejoblíbenější vyhlídka Slovenského ráje na 146 m vysoké skalní terase nad údolím Hornádu. Poskytuje jedinečné pohledy na srdce Slovenského ráje (údolí Bieleho potoka a Prielom Hornádu) a při dobré viditelnosti také na Vysoké Tatry přes Hornádkou kotlinu. Skalní výstupek terasovitěho tvaru na jižním svahu Ludmanky nabízí cvičný horolezecký terén. Vyhlídkový bod je dostupný taktéž cyklistům od obce Spišské Tomášovce. Jihovýchodně se nachází skalní útvary Jehla (výška 60 m) a Kazatelna.

Potvrzení: opis turist. orientace

3. Kláštorisko

Významná archeologická lokalita a křižovatka turist. značených cest v nitru Slov. ráje. Nachází se zde jediné rekr. středisko v centrální části nár. parku. V r. 1241 našli v této lokalitě útočiště před Tatary obyvatelé okolních obcí. Oblast je ze tří stran chráněná roklinami a dlouhými dolinami, prakticky tedy nedobytná. Na místě záchrany byl na poč. 14. st. vybudován kartuziánský klášter, v 15. st. obsazen husity, později bratříky. V roce 1543 dala objekt zbourat Spišská župa, aby se nestal útočištěm pro zbojníky. V současnosti rekonstruovaný, část nálezů z arch. výzkumu vystavena v mnišské cele. Nachází se zde symbol. hřbitov obětím Slov. ráje (venkovní expozice dřev. uměl. děl) a turist. chata.

Potvrzení: razítko z občerstvení

4. Smižany

Obec nacházející se záp. od Spišské Nové Vsi, se svými 8 780 obyvateli největší obcí Slovenska, má více obyvatel než některá menší města. Obec hraničí s nár. parkem Slovenský ráj (na jejím katastru opouští Hornád tzv. Prielom Hornádu), nejbližší východiště turist. tras, Čingov, se nachází 2 km jihozápadně od obce. Zmínka o osídlení již za Velkomoravské říše, doložena od r. 1246 jako sídlo královských psovodů, v 18. st. významná těžba žlutého a hnědého mramoru, vysoké pece až do roku 1866. Dominantou obce je jak původní gotický, římskokatolický, tak i nově postavený evangelický kostel. V obci národopisné muzeum. V roce 2016 získaly Smižany titul nejkrásnější obce Slovenska.

Potvrzení: razítko z obce

5. Čingov

Největší turistické středisko Slovenského ráje na severovýchodní straně národního parku s celoročním provozem. Dostupné autem či autobusem od Spišské Nové Vsi, východiště turisticky značených cest, počátek okružní naučné stezky Prielom Hornádu. Poblíž Partizánskej lávky přes řeku Hornád se nachází jedna ze vstupních pokladen do národního parku. Na nedaleké vyvýšenině se nachází významná archeologická lokalita Hradisko. Osídlení z doby neolitu, eneolitu, doby bronzové, doby římské a z raného středověku (8. až 11. st.). Čingovské hradisko je taktéž přír. rezervací, vyhlášenou v r. 1982 (44 ha) chránící geomorfologicky a krajinářsky hodnotný prostor se zachovalými lesními společenstvy. V Čingově je sídlo Horské záchranné služby Slovenského ráje.

Potvrzení: razítko z místa, příp. opis tur. orientace

6. Kysel'

Nejcharakterističtější roklina v centrální části národního parku, na svoji délku poměrně s vysokým spádem a typickou teplotní inverzí. První přechod se uskutečnil v r. 1907. Stejnojmenná národní přír. rezervace má rozlohu 950 ha a poprvé byla vyhlášena již v r. 1964. V mohutné vápencové dolině se nachází řada vodopádů a skalních útvarů: Barikáda, Barikádový vodopád, Udiareň, Kaplnkový vodopád, Roklina, Temnica, Obrovský vodopád, Škára, Karolínyho vodopád, Pawlasov vodopád, Bariera či vodopád Ochrancov přírody. Horní tok se dělí na tři soutěsky: Vyšný, Malý a Velký Kysel'. Dolní část rokliny po požáru ze dne 16.7. 1976 na dlouhá léta uzavřena (hrozba sesuvu půdy a pádu skal), od r. 1997 zpřístupněna stezka k Obrovskému vodopádu, v r. 2016 zpřístupněna poslední část rokliny tzv. "Ferrata Kysel' HZS", pro tuto část je nutnou povinnou výbavou ferratový set, ferratu je možné navštívit individuálně bez doprovodu nebo s doprovodem pracovníka Správy NP.

Potvrzení: opis rozcestníku Kysel', ústie nebo Kysel', rázc.

7. Sokolia dolina

Nejpříkrější dolina Slovenského ráje spadající do národní přírodní rezervace Kysel'. Turisticky byla objevená jako jedna z posledních, první přechod se uskutečnil v r. 1910. Celá řada vodních kaskád, neznámější vodopády pak jsou: Skalný, Vyšný a Závojevý. Poslední jmenovaný dosahuje výšky 70 metrů a je nejvyšším vodopádem Slovenského ráje a třetím nejvyšším na Slovensku. Nástup do rokliny z nejméně náročné úžiny Tomášovská Belá z rozcestí Sokolia dolina, ústie. Výstup končí na rozcestí Sokolia dolina, záver. Podobně jako u ostatních soutěsek je sestup přísně zakázaný.

Potvrzení: opis rozcestníku Sokolia dol., ústie nebo Sokolia dol., záver

8. Klauzy

Největší rybník ve Slov. ráji na horním toku Bieleho potoka v nadm. výšce 643 m, v minulosti (cca do r. 1950) sloužil jako splavovací nádrž. Vypouštěním zachycené vody se splavovalo dřevo na dol. toku Bieleho potoka až do Smižan ke Smižanské Maši. Začátkem 70. let prošla 7,5 m vysoká kamenná hráz rekonstrukcí. V současné době se ale voda z nádrže již nevyužívá, nádrž slouží k chovu ryb. Vichřice a povodeň v r. 2008 opět způsobily na hrázi i v okolí velké škody. Místo je dostupné od severu po zelené tur. značce z Čingova přes Prielom Hornádu a dolinou Tomášovská Belá nebo od jihu přes rezervaci Holý kameň. Z Glacké planiny sem schází žlutá tur. značka z rozc. Pod Bykárkou.

Potvrzení: opis turist. orientace

Výlet č. 3 Cestou hrdinů SNP za výhledy z Dobšinského kopce

1. Dobšinská Ľadová jaskyňa

Jediná veřejnosti přístupná jeskyně v nár. parku Slov. ráj nad stejnojmennou osadou v severním svahu vápencového vrchu Duča. Nár. přír. památka, vyhlášená v r. 1964, novelizovaná v r. 1979, od r. 2000 společně se Stratenskou jeskyní a jeskyní Psie diery zapsaná na Seznam světového přír. dědictví UNESCO. Největší ledová jeskyně na Slovensku s objemem ledu více jak 110 tis. m³. Jeskyně má celk. délku 1388 m a hloubku 112 m, led. výzdoba se vyskytuje v podobě podlahové ledu, ledopádů, ledových stalagmitů a sloupů. Tloušťka ledu ve Vielkej sieni dosahuje až 26,5 m. Vchod do jeskyně “Ľadová diera“ leží v nadm. výšce 969 m, tímto se jedná o jednu z nejnižše položených led. jeskyní na světě. Jeskyni objevil v r. 1870 E. Ruffini, o rok později zpřístupněna veřejnosti, v r. 1887 byla jednou z prvních elektricky osvětlených jeskyní v Evropě. Délka 30-minutové prohlídkové trasy je 515 m s převýšením 43 m, teplota v jeskyni se pohybuje v rozmezí -3,9 °C až -0,2 °C.

Potvrzení: razítko z jeskyně

2. Stratenský kaňon

Patří mezi nejkrásnější doliny ve Slovenském ráji s meandrujícím tokem řeky Hnilec mezi osadou Dobšinská Ľadová Jaskyňa a obcí Stratená. První umělá cesta tiesňavou se 13 mosty byla vybudována v roce 1840, do tiesňavy se tehdy vjíždělo skalní bránou, která byla za tuhých bojů během SNP v roce 1944 zničena. Státní silnice nyní prochází 326 metrů dlouhým tunelem, který byl vybudován v letech 1969–1972. Tunel je osvětlený a ve své době byl jedinečný v celém tehdejší ČSR. Kaňonem prochází stejnojmenná naučná stezka s 8 informačními tabulemi, která je ve Slovenském ráji jako jediná vhodná také pro cyklisty a hendikepované občany. Asfaltová stezka přechází 8 mostů, cestou můžeme obdivovat až 80 metrů vysoké skalní útvary.

Potvrzení: opis turist. orientace

3. Mlynky

Středisko cest. ruchu v jižní části Slov. ráje při řece Hnilec. Obec vznikla sloučením býv. hornických osad Mlynky, Palcmanška Maša, Prostr. Hámor, Biele Vody, Havrania Dolina, Rakovec a Sykavka. V dolech se těžila především měděná a železná ruda, poč. 19. st. vystavěli v Palcmanšské Maši podnikatelé Palcmanovci vysokou pec a hamry. V osadě Biele Vody učil v l. 1931–1933 Ján Nálepka. Zákl. školu v této místní části nalezneme i v současnosti. Biele Vody jsou nástupní místem do Zejmarské rokliny. Mlynky jsou dnes nejvýznamnějším střediskem zimních sportů ve Slovenském ráji, na svazích Kruhové se nachází sjezdové tratě, v okolí Bielych Vod tratě běžecké.

Potvrzení: razítko z obce

4. Borovniak (Ondrejisko)

Borovniak – Ondrejisko je nejvyšší dvojevrchol Slov. ráje nacházející se 3 km vých. od sedla Besník. Na mapách se uvádí nadmořská výška 1268 a 1266 m, ve skutečnosti měří Borovniak 1271,5 m a Ondrejisko 1270,3 m. Oba vrcholy jsou poměrně málo navštěvované, přitom zejména Borovniak nabízí jedinečný kruhový rozhled. Oba vrcholy se nachází pár desítek metrů od sebe, v r. 2013 byla na Borovniak vyznačena významová odbočka z červené turistické trasy Telgárt – Dobšinský kopec.

Potvrzení: opis turist. orientace

5. Pod Hanesovou

Hanesová (původní název Hanysej) je rozsáhlá krasová planina jižně od řeky Hnilec. Nejvyšším bodem je stejnojmenný vrchol s nadm. výškou 1095 metrů. Část planiny leží v oblasti národní přírodní rezervaci Stratená. Od planiny Pelc ji odděluje kaňonovitě údolí Tiesňavy, na horské louce pod Hanesovou se nachází prameniště tohoto údolí. Severní hranici tvoří vápencový vrchol Duča se vstupem do Dobšinské Ľadové jaskyně. Na planině se nachází řada krasových poľan - Tabličky, Nižná záhrada, Okružla lúka. Prochází tudy hřebenová trasa ze sedla Besník na Dobšinský kopec.

Potvrzení: opis turist. orientace

6. Sedlo Dobšinský kopec

Významné silniční sedlo nacházející se severně od Dobšíně v nadmořské výšce 851 metrů. Prochází tudy silnice I. třídy z Popradu do Rožňavy, ze které zde odbočuje silnice do Spišské Nové Vsi přes letoviska Dedinky a Mlynky. Poblíž křižovatky odpočívadlo a vyhlídkový altán s rozhledem do údolí říčky Slaná. Kromě hřebenové červené turistické značky je možné se v sedle napojit na naučnou stezku “Dobšinská Maša“. V serpentínách od Dobšíně se zde každoročně pořádá Mistrovství Evropy závodů automobilů do vrchu. Asi 1 km východním směrem od sedla se nachází stejnojmenný, z větší části odlesněný, vrchol Dobšinský kopec (974 m). Z jeho předvrcholu s dřevěným křížem nádherný pohled na přehradní nádrž Palcmanška Maša v pozadí s obcí Dedinky.

Potvrzení: opis červené turist. značky směr Voniarky

7. Kruhová

Výrazný odlesněný vrchol (996 m) nad řekou Hnilec poblíž obce Mlynky. Z jižního úbočí rozsáhlé výhledy na velkou část Stolických vrchů a prakticky celý horní Gemer, nejbližší aglomerací je město Dobšíná, v pozadí s charakteristickým vrchem Veľký Radzim, ze samotného vrcholu Kruhové je pak výhled také do údolí Hnilce a na Slov. ráj. V l. 2005 a 2014 se těmito místy prohnaly velké vichřice, které v oblasti způsobily značné polomy a nástup kúrovcové kalamity. Na severních svazích Kruhové se nachází sjezd. tratě lyžař. střediska Ski Gugel Mlynky. Dva paralelně umístěné vleky zde obsluhují 6 různých sjezdovek (dvě modré, dvě červené a dvě černé), z toho 3 jsou technicky zasněžovány.

Potvrzení: opis turist. orientace z rozc. Sedlo Kruhová

8. Palcmanška Maša (přehrada)

Největší vodní dílo Slov. ráje vytvořené na horním toku řeky Hnilec v kotlinovitém rozšíření údolí pod jižními skalnatými srázy Gerav. Přehrada je důležitou součástí slov. energetického systému. Vystavěna byla v letech 1948 – 1953, má plochu 86,5 ha a délku vzdutí 3,9 km. Hráz je 23 m vysoká a 209 m dlouhá. Jedná se o první větší přečerpávací nádrž na Slovensku, voda je z ní odváděna na jih k Dobšíně tunelem pod Dobšinským kopcem. Celková délka vysokotlakého přívadče mezi nádržemi Palcmanška Maša a Vlčia dolina činí 2,713 km. Zajímavostí je, že se voda čerpá z povodí řeky Hnilec do povodí řeky Slaná. Součástí díla je tedy záchytná nádrž s přečerpávací vysokotlakou vodní elektrárnou ve Vlčí dolině, dále nízkotlaká malá vodní elektrárna tamtéž a od r. 2013 ještě malá vodní elektrárna na vyrovnávací nádrži pod městem Dobšíná. Po rekonstrukci v r. 2003 se výkon elektrárny zvýšil na současných 2x12 MW. Využití nádrže – sport. a rekr. aktivity, ale i rybochovná stanice. Pod hrází přehrady se nachází stejnojmenná osada obce Mlynky s několika domy a turistickými chatami.

Potvrzení: razítko z osady Palcmanška Maša

Výlet č. 4 *Romantickým okolím přehr. nádrže Palcman. Maša*

1. Dedinky

Malebná obec v údolí Hnilce pod jižními svahy planiny Geravy a jejího výběžku Gačovská skála při vodní nádrži Palcmanská Maša. Vznikla v r. 1933 sloučením obcí Štefanovce a Imrichovce, nejstarší zmínka z roku 1380. Obec se nachází v okrese Rožnava a v r. 2014 zde žilo 279 stálých obyvatel. Dominantou obce je barokní římskokatolický kostel Nanebevzetí P. Marie z r. 1835 s bočním oltářem sv. Antona z 1. pol. 19. století. Na návsi pomník padlým v SNP. Po vybudování vodní nádrže vzniklo na vých. okraji obce rekr. středisko s hotelem Priehrada. Nad hotelem se nachází údolní stanice 2 km dlouhé sedačkové lanovky k chatě Geravy, která je bohužel již několik let mimo provoz. Součástí obce je i protilehlá osada Dobšinská Maša. Dědky jsou východnějším okružní NS Slovenský ráj - jih.

Potvrzení: razítko z obce

2. Zejmarská roklina

Nár. přír. rezervace vyhlášená v r. 1980, rozloha 72,7 ha. Ochrana významných geomorfologických krasových forem (roklina, bradla, skalní stupně, vodopády, prameniště, vyvěračky) a zachovalých lesních společenstev s výskytem vzácných druhů rostlin a živočichů. Nejkratší roklinou Slov. ráje (jedinou zpřístupněnou na jižní straně) prochází okružní naučná stezka z Dedinek. Nástup do doliny je v obci Mlynky – místní částí Biele Vody, konec u turistické chaty Geravy. Součástí trasy je zdolání soustavy vodopádů Kpt. J. Nálepka (22,5 m) pomocí kovových žebříků a také Zejmarská vyvěračka upravená krytou dřevěnou stříškou.

Potvrzení: opis tur. orientace z rozc. Zejmarská roklina, ústie

3. Stratená

Horské turistické letovisko na jižní straně Slovenského ráje ležící v údolí řeky Hnilce pod strmým skalním masivem Sokolie skaly. Jedná se o nejseverněji položenou obec okresu Rožnava. První písemná zmínka pochází z r. 1723. V roce 1783 postavil rod Csákyovců v pův. hornické osadě vysoké pece, poslední sloužila ještě v roce 1927. Pozůstatky pozdějších Coburgových hutí dnes slouží pro účely ubytování (penzion Šafrán). V centru obce neogotický římskokatolický kostel sv. Augustina z roku 1909 s dřevěným vyřezávaným oltářem a plastikou Máří Magdalény z dílny mistra Pavla z Levoče z poč. 16. století. Na zdejších hřbitově se pak ještě nachází menší dřevěná kaplička z roku 1800. V okolí obce se rozprostírá stejnojmenná národní přírodní rezervace.

Potvrzení: razítko z některé restaurace

4. Malé Zajfy

Zajímavá přírodní rezervace vyhlášená v r. 1993 o výměře 7,24 ha. Krajinářsky působivá údolní niva nekrasového reliéfu rozkládající se podél malého Vráblovského potoka. Území je vhodným biotopem pro různé druhy ptáků a obojživelníků. Chráněna jsou zachovalá slatinná a mokřadní společenstva obklopená souvislými porosty lesů, roste zde například upolín evropský, prvosenka pomoučená, vrba plazivá, tučnice obecná, popelivka sibiřská a další. Mezi chráněné živočichy řadíme především tři druhy mloka (skvrnitý, karpatský a horský). Rezervaci prochází zelená a žlutá turistická značka, dále naučná stezka “Slovenský ráj“ a je též přístupná cyklistům.

Potvrzení: opis tur. orientace z rozc. Malé Zajfy

5. Občasný prameň

Přírodní rarita Slovenského ráje pod jihovýchodním srázem Havraní skály. Voda tu vyvěrá na povrch jen v určitých intervalech. Předpokládá se, že podzemní prostory mají tvar obráceného písmene V a voda začíná vytékat ven až po jejich naplnění. Časové intervaly mezi jednotlivými vývěry jsou značně nepravidelné. Činnost Občasného pramene popsal v letech 1863 – 1867 geolog a přírodovědec Dionýz Štúr. Síla pramene je od r. 1978 zaznamenávána Košickým hydrometeorologickým ústavem. Okolo pramene prochází naučná stezka Občasný prameň – Havrania skala, liniová 3 km dlouhá stezka se sedmi informačními tabulemi.

Potvrzení: opis tur. orientace

6. Havrania skala

Výrazný vrchol (1153 m) v centrální části Slovenského ráje nacházející se 2 km severně od obce Stratená. Strmé vyhlídkové skály nalezneme především na jižní a východní straně. Z rozhledových bodů se otevírají panoramatické pohledy na Slovenský ráj, Kráľovu hoľu, Veporské a Stolické vrchy. Ve skalnatých svazích Havraní skály několik desítek menších jeskynních prostorů. Největším z nich je veřejnosti přístupná “Jaskyňa v Havranej skale“. Je vytvořena v triasovém vápenci a představuje zlomovou jeskyni dotvořenou mrazovým zvětráváním. Obloukový otvor s rozměry 6,5 x 5 metrů je orientovaný na východ a poté přechází do mírně stoupající chodby do nitra Havraní skály o celkové délce 39 metrů. V Suché dolině pod Havraní skalou se nachází tzv. Občasný prameň.

Potvrzení: opis tur. orientace z rozc. pod vrcholem

7. Tiesňavy

Dolina, která se nachází jižně od obce Stratená mezi horskými krasovými planinami Pelc a Hanesová. Na starších mapách jsou potok i dolina označené názvem Tesniny. Do úžiny se vchází poblíž železniční zastávky Stratená kamenným viaduktem, údolím prochází modrá turistická značka. V severovýchodní části má údolí kaňonovitý charakter s několika dřevěnými žebříky a kovovými lávkami. Poblíž viaduktu se nachází studánka s dřevěnou stříškou. V polovině údolí se pod vrchem Duča nachází Stratenská jaskyňa. Přír. památka vyhlášená v r. 1995, od r. 2000 spolu s Dobšinskou ľadovou jaskyní na seznamu památek UNESCO. Jeskyně je mimořádně významná z geologického i geomorfologického hlediska, rozsáhlý jeskynní systém má celkovou délku 21 485 m a hloubku 194 metrů. Bohatou krápníkovou výzdobou patří k nejvýznamnějším jeskyním na Slovensku. V jeskyni byly objeveny také paleontologické nálezy, pro veřejnost není jeskyně přístupná.

Potvrzení: opis tur. orientace z rozc. Pod Hanesovou I

8. Dobšinská Maša

Místní část turistického letoviska Dedinky nacházející se na jižní straně přehradní nádrže Palcmanská Maša. V osadě se nacházejí především rekreační zařízení a také jeden ze hřbitovů obce Dedinky. V okolí Dobšinské Maši zřízena stejnojmenná naučná stezka. Šest informačních panelů informuje o historii a současnosti okolních lesů, dále o myslivosti, ochraně přírody, vodní nádrži Palcmanská Maša či historii hornictví a hutnictví ve zdejších kraji. Na okruhu narazíme mimo jiné na pozůstatky stožáru lanovky na přepravu rud, lesní studánku nebo vyhlídkový altán s překrásným pohledem na plochu vodní nádrže s obcí Dedinky a Gačovskými skalami na pozadí.

Potvrzení: razítko z místa, příp. opis tur. orientace

Výlet č. 5 Po stopách hornictví na 3. nejvyšší vrchol Slov. ráje

1. Spišská Nová Ves

Okresní město v Košickém kraji v Hornádké kotlině při obou březích řeky Hornád. Žije zde 39 000 obyvatel a je tak 16. nejlidnatějším městem Slovenska. Hospodářské, administrativní a kulturní centrum Spiše. První písemná zmínka o městě je z r. 1268, město vzniklo sloučením slovenské obce Iglav a novější německé obce Nová Ves, v současné době má rozlohu 66,7 km². Již ve 14. stol. důležité tržové město. Průmyslové závody vznikly až koncem 19. stol., během 2. světové války a SNP výrazné centrum odporu na Spiši. Město vždy mělo významný podíl na kulturním rozvoji Spiše. Nejvíce historických objektů a památek se nachází na Radničním náměstí, které patří mezi nejkrásnější na Slovensku a svým čokovitým tvarem k nejdělsím tohoto typu v Evropě. V r. 1992 vyhlášena měst. pam. zóna. Dominantou města je novogotická věž římskokatolického farního kostela Nanebevzetí Panny Marie, jehož nynější věž postavená v 19. st. je svými 87 metry nejvyšší kostelní věží na Slovensku. Na jejích čtyřech stranách ke spatření až 7 hodinových ciferníků poháněných jediným hodinovým strojem. Pozoruhodnou stavbou je klasicistní radnice z r. 1779 s impozantní dvoupatrovou obřadní síní. Sídlo muzea Spiše najdeme v objektu bývalé radnice s jedinečnou rokokovou výzdobou přední fasády. Spišské divadlo se pak nachází v secesní budově Reduta, na Slovensku je zachováno pouze 8 obdobných staveb. Uprostřed budovy je úchvatná koncertní síň. Ve městě se nachází celá řada dalších zajímavých měšťanských domů a menších kostelů, ve východní části města starý židovský hřbitov, na sídlišti Západ římskokatolický kostel Božího Milosrdenstva s největším skleněným křížem na světě (výška 5,6 m a rozpětí 3,6 m). Kostel je proslulým poutním místem. Kromě památek stojí ve Spišské N. Vsi za návštěvu také jedna ze 4 slov. zoologických zahrad, nechýbí tu informační centrum, k dispozici sportovní hřiště, zimní stadión, koupaliště či krytý bazén. Město je sídlem Správy NP Slovenský ráj. Významnou osobností akademický malíř J. Hanula.

Potvrzení: razítko z muzea, příp. z infocentra

2. Veľká Knola

Horský masiv mezi sedlem Grajnár a Čertova hlava, nejvyšší vrchol Veľká Knola dosahuje nadmořské výšky 1266 metrů a je tak třetím nejvyšším vrcholem Slovenského ráje a jeho ochranného pásma. Z nejvyššího bodu rozhled do údolí Hnilce. Stejnomená rezervace se stupněm ochrany čtyři chránící pestrost vrcholových biotopů (vřesoviště, skalky, původní les). Oblast je zasažena rozsáhlou kůrovcovou kalamitou, například protější svahy Babiné jsou v současné době úplně bezlesé. Na vrchol se lze dostat po žluté turistické značce ze sedla Pod Muráňom nebo z rozcestí Malá Knola.

Potvrzení: opis turist. orientace

3. Geravy

Zachovalá vápencová plošina s velkým množstvím krasových útvarů, kterou tvoří soubor horských luk a malých poľan s lesíky. Severní, převážně hustě zalesněné svahy, pozvolna klesají do dolin. Jižní svahy se skalními srázy naopak strmě padají do údolí Hnilce k přehradě Palcanská Maša. Na okraji planiny se nachází horská výletní restaurace Geravy, která je zároveň horní stanicí, toho času nefunkční, lanovky z Dedinek. V okolí chaty v zimním období lyžařské běžecké tratě. V letním období možnost s průvodcem navštívit jinak nepřístupné Gačovské skály nad Dedinkami. Z jižní vyhlídky je krásný výhled na Palcanskou Mašu v pozadí s Volovskými vrchy, ze severní je pak výhled na srdce Slovenského ráje v pozadí s Vysokými Tatrami.

Potvrzení: razítko z chaty

4. Stratenská pila

Malá chatová osada v jižní části Slov. ráje 2 km vých. od obce Stratená. Nachází se v místě, kde vtéká řeka Hnilec a Vráblovský potok do vodní nádrže Palcanská Maša. Vede odtud přístupová cesta k horskému hotelu Geravy. Z Dedinek se dá po zatopení údolí dostat do Stratenského pily pouze pěšky a to po červené tur. značce. V letních měsících je možná projížďka na člunu. V malebném údolí s žel. tratí na pravém břehu se nachází několik horolezeckých stěn, osada je oblíbeným stanovištěm rybářů.

Potvrzení: opis tur. orientace

5. Novoveská Huta

Novoveská huta je měst. částí Spišské N. Vsi, která se nachází asi 6 km jižně od centra města. První pís. zmínka pochází z r. 1383. Po zastavení hornické činnosti v r. 1876 zde vznikají lázně, ve kterých se léčily nervové choroby a katary horních cest dýchacích. Novoveská Huta patřila k výrazným lázeňským centrům na Spiši, bohužel se začátkem 2. sv. války lázně zanikají. V minulosti těžba uranu a mědi, dodnes se těží sádrovec. V r. 2013 bylo na úpatí vrchu Muráň zřízeno několik hornických nauč. stezek s výhledy na Spišskou Novou Ves. K památkám patří kamenný most z r. 1740 či kostel sv. Cyrila a Metoděje. Novoveská Huta je jedním z výchozích bodů do Nár. parku Slov. ráj. Doprava do této místní části je zabezpečena měst. hromadnou dopravou a příměstskými autobusovými linkami.

Potvrzení: razítko z místa

6. Medvedia hlava a Matka Božia

Medvedia hlava (903 m) je dominantní vrchol sev. od Novoveské Huti na hranici nár. parku Slov. ráj a jeho ochranného pásma, z vrcholu výhled na Hornádkou kotlinu, Branisko, Čiernu horu a Volovské vrchy. Přes vrchol vede žlutá tur. značka ze Spišské N. Vsi. Matka Božia (906 m) je sousední vrch, který původně s Medveďou hlavou vytvářel jednu z prapůvodních plošin Slov. ráje. Ze strmých skal. výběžků nabízí překrásný výhled na dolinu Lesnice, Tomáš. výhľad, masiv Turníka či Vysoké Tatry.

Potvrzení: opis tur. orientace jednoho z vrcholů

7. Sedlo Grajnár

Silniční sedlo (1023 m) mezi Malou Knolou a Javorem. Sedlem prochází hranice ochranného pásma národního parku Slovenský ráj, jihovýchodně od sedla se již rozprostírají Volovské vrchy. V sedle se nachází památník letecké havárie, kdy zde po srážce Migů-29 v r. 2002 zemřel jeden z pilotů. Nedaleko autobusové zastávky nefunkční motorest Javor. V okolí sedla udržované běžecké lyž. tratě.

Potvrzení: opis modré turist. značky směr Malá Knola

8. Hnilec

Původně hornická obec (547 obyvatel) na pomezí Slov. ráje a Slov. rudohoří ležící při stejnojmenné říčce pod masivem Babiné, Súľové, Veľké a Malé Knoly. První zmínka z roku 1290, farní kostel Panny Marie Karmelské z roku 1894. Obyvatelé obce se významně podíleli na výstavbě železniční trati Margecany – Červená skala. V období SNP se obec aktivně zapojila do partyzánského hnutí. Nejvyšším bodem katastru obce je odlesněný vrch Babiná (1277 m). Až do roku 1954 patřil Hnilec ke Spišské Nové Vsi. Významnou osobností obce byl historik a etnograf Štefan Mišík (1843 -1919).

Potvrzení: razítko z místa

Výlet č. 6 Nejdivočejší a nejnavštěvovanější roklinou Slov. ráje

1. Suchá Belá

Nejnavštěvovanější roklina Slov. ráje nacházející se v jeho severní části. Nástup do rokliny z turist. střediska Podlesok nedaleko Hrabušic. Délkou 3,8 km patří k těm delším, na trase se nacházejí ve směru výstupy následující vodopády: Misový (29,5 m), Okienkový (12,5 m), Korytový (8,5 m) a Bočný (8 m). Historie zpřístupňování začíná v r. 1900, kdy se skupina prof. Rotha dostává až k Misovým vodopádům, v r. 1908 sem vyznačují turist. chodník. V r. 1910 se skupině pod vedením A.Mervaya daří poprvé zdolat celou roklinu. Turistům byla celá trasa zpřístupněna Horskou službou až v r. 1957. Pro svou oblíbenost se v letních měsících při průchodu roklinou tvoří před žebříky a jinými pomůckami fronty, proto je průchod úžinou povolen pouze proti toku potoka směrem vzhůru. Stejnomená nár. přír. rezervace má rozlohu 154 ha, první vyhlášení rezervace již v r. 1964. Ochrana území s výraznými geomorfologickými formami jako skaněná okna, obří vodní hrmce, kaskády, stupně či vodopády. Na strmých svazích rostou reliktní borovice a pestrá společenstva vápencové vegetace.

Potvrzení: opis tur. orientace z rozc. Suchá Belá, záver

2. Velký Sokol

Nejmohutnější, nejdivočejší, nejdelší a nejstřednější roklina s až 300 metrů vysokými skalními srázy. Nachází se v záp. části nár. parku, potok Sokol zde při hájovně ústí do říčky Velká Biela Voda. První průchod dolinou provedl v r. 1898 tatranský horolezec a průkopník turistiky Slov. ráje Martin Róth, na jehož počest byla později pojmenována romantická závěrečná roklina (v místě Kamenné brány je její šířka pouze 1m). Turist. chodník je vyznačen od r. 1956, v r. 1979 byl však přeznačen, na trase se nachází Malý (8,5 m vysoký) a jednostupňový Velký (7 m vysoký) vodopád. Velký Sokol spolu s turisticky nepřístupnou tiesňavou Malý Sokol tvoří národní přír. rezervaci o rozloze 700 ha. Území představuje jednu z nejzachovalejších částí nár. parku, platí tu tak pátý, tedy nejvyšší stupeň ochrany.

Potvrzení: opis tur. orientace z rozc. Sokol - horáreň

3. Glacká planina

Nejrozsáhlejší a nejzachovalejší planina Slov. ráje s velkým množstvím krasových závrťů a škrapů. Největší nadm. výšky dosahuje v kótě 1061 m nad býv. hájovnou stejného jména. Ve svazích plošiny Glac jsou vyerodované prakticky všechny nejatraktivnější tiesňavy nár. parku. Nad údolím Bieleho potoka se nachází nejznámější jeskyně planiny - Medvedia jaskyňa a Zlatá diera. Na Glac a její poľany vyúsťuje podstatná většina značených tur. chodníků. Severojižním směrem pak prochází Glacká cesta - stará obch. stezka spojující Gemer se Spiší. Od r. 2016 je cesta přístupná těž. cyklistům.

Potvrzení: opis tur. orientace z rozc. Glacká cesta

4. Vernár

Rázovitá horská obec v údolí Vernárského potoka oddělujícího Slov. ráj od Nízkých Tater. Z r. 1310 známá pod jménem Villa Veneri. V obci řeckokatolický kostel Narození P. Marie z r. 1824. Místní obyvatelstvo se živilo převážně pastevectvím, dřevorubectvím a výrobou šindelů, za 2. sv. války se lidé zapojili do SNP. Nyní zimní rekr. středisko s lyžař. svahy a běžeckými tratěmi. Obcí prochází důležitá silniční spojnice z Popradu do Rožňavy. Vernár je výchozí bod pro výstup na Kráľovu hoľu.

Potvrzení: razítko z místa, příp. opis tur. orientace

5. Kopanec

Sedlo v nadmořské výšce 987 metrů. Nejvyšší bod, přes který prochází horská silnička (cyklostezka) spojující dolinu Velké Bielej vody se Stratenskou dolinou, tzv. Kopanecká cesta. Sedlo dostupné po zelené turist. značce z Podlesku a od rozc. Krivian nedaleko osady Dobšínská Ľadová Jaskyňa. Nabízí se odtud nádherné pohledy na okolní louky a také na Nízké a Vysoké Tatry. Kopanecké lúky jsou krajinářsky působivé louky s největší biodiverzitou v Evropě. Na 1 m² se zde nachází více jak 75 druhů cévnatých rostlin. S tím potom samozřejmě také souvisí vysoké zastoupení vzácných druhů hmyzu a také motýlů. V celém Slovenském ráji bylo zjištěno více jak 50 motýlích druhů.

Potvrzení: opis tur. orientace

6. Hranovnica

Podhorská obec (3000 obyv.) s objekty lid. architektury ležící mezi Kozími hřbety, Nízkými Tatrami a Slov. rájem. Založení obce předcházelo založení štiavnického cisterciáckého kláštera v roce 1223. První pís. zmínka o obci je z r. 1294, ve středověku hornickým městečkem, měla pivovar, mlýn i pilu. Od r. 1824 tu byla známá barvírna pláten. Památkami obce jsou pozdně románský římskokatolický kostel sv. Jana Křtitele a evangelický kostel z roku 1837. V údolí Hornádu zde během SNP probíhaly velmi těžké boje. Zajímavostí severně od obce je přírodní památka Hranovnické pleso (vyhl. v roce 1984, 68,1 ha) chránící travertinové území s termálními prameny. Teplé prameny mají teplotu vody okolo 20 °C. Vznik travertinových teras a útvarů se odhaduje do období starších čtvrtohor.

Potvrzení: razítko z obce

7. Spišský Štiavnik

Stará spišská obec (2760 obyv.) ležící v Hornád. kotlině na březích řeky Hornád. Historie obce úzce spjatá s místním opatstvím, které bylo založeno v r. 1223. První písemná zmínka z r. 1246, v r. 1260 obec i cisterciácké opatství vyhořelo. Kostel Narození P. Marie z konce 14. století zbarokizován v 18. století. Renesanční zámček postavený na místě původního středověkého kláštera byl v r. 1834 zcela zrekonstruován a v r. 1929 podle návrhu slov. architekta Dušana Jurkoviče opětovně rozšířen. Zámek byl pravděpodobně postaven mezi roky 1579–1674, kdy štiavnické panství vlastnili Thökölyové. Má čtvercový půdorys a rohové věže, je zakrytý vysokou valbovou střechou, jejímž dělením se vytváří dojem mansardové střechy. Zámček je v současnosti veřejnosti nepřístupný, protože v něm sídlí internátní odborné učiliště. Významnými osobnostmi obce Spišský Štiavnik jsou hudební skladatel a dirigent Tibor Frešo, akademický malř Štefan Hudzík či filmový režisér Martin Slivka.

Potvrzení: razítko z obce

8. Podlesok

Významné turist. středisko (542 m) v sev. části Slov. ráje s celoročním provozem nacházející se 2 km jihozápadně od obce Hrabušice. Východiště turistických tras do centrální a severozápadní části Slov. ráje, především do Prielomu Hornádu, do rokliny Suchá Belá či podél potoka Velká Biela voda přes Hrabušickou Pílu do roklin Piecky či Velký Sokol. V Podlesku se nachází řada rekr. zařízení s komplexními ubytovacími a stravovacími službami, autokempink, informační centrum, volejbalové a tenisové hřiště, lyžařský vlek. Asi 1 km východně Hrdlo Hornádu, místo soutoku potoka Velká Biela voda sbírajícího vodu ze záp. roklin Slov. ráje a řeky Hornád pramenící pod Kráľovou hoľou.

Potvrzení: razítko z informačního centra